

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția. Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Toaste regesci.

Publicăm în partea revistei politice toastele regesci, cari s-au rostit la prânzul regesc de Mercuri din palatul regesc din Buda.

Visita făcută acum este anul de cătră monarchul nostru familiei regale din România și prin ea României, a lăsat urme simțite în raporturile dintre cele 2 state, și au întărit și mai mult credința, că România a eșit din starea izolată de mai nainte, și s'a apropiat de alianța cea puternică dintre Germania, Italia și monarhia noastră.

Visita acesta însă a avut și momente personale, care vor rămâne neperitóre în istoria poporului nostru.

Monarchul nostru a fost primit cu răni însuflețire atât în capitala României, cât și pretutindinea, unde a petrecut cu atențiune dezvoltarea lucrurilor, și a trebuit să se convingă, că stima, iubirea generală a poporului român față cu persoana iubitelui monarch este nemeșugită și aici la noi și dincolo la românii din vecinul regat România.

Visita regelui Carol în locul prim este un act de curtoasie, ea va să stea strîns între regulile convențiunilor diplomatice.

Pentru regele Carol a fost personal indiferent unde și face onorurile față cu puternicul monarch al Austro-Ungariei, căci la locul stă persoana împăratului-rege.

Cumcă visita acesta are caracterul în linia primă al unui act de curtoasie, reiese din vorbirile ținute la masa, care s'a dat în onorea înalților oșpeți.

Monarchul nostru și-a exprimat mulțămia și din incidentul acesta pentru călduroasa primire ce i-s'a făcut în anul trecut în România, a adus cuvinte de laudă regelui Carol pentru nobilele năsuințe de a da bunelor relațiuni dintre popoarele, în fruntea cărora stau, caracterul unei amicitii

strînse și durabile, promițând, că în direcțiunea acesta va sprigini totdeauna în modul cel mai pozitiv ostenele regelui Carol.

Remarcabil este pasagiul din vorbirea monarchului nostru, unde indică nivoul la care s'a ridicat România sub înțelepăta conducere a Regelui Carol, devenind element de ordine și de pace în Europa.

Răspunsul regelui Carol se ține strict între marginile etichetei. Mulțămesc monarchului nostru pentru visita din anul trecut, despre care afirmă, că a contribuit mult la consolidarea relațiunilor dintre aceste două state. Primirea visitei actuale din partea monarchului și din partea capitalei Ungariei va contribui și mai mult la consolidarea acelor bune relațiuni.

Aceste sunt momentele mai principale din toasturile celor doi monarchi, și dora vor avé o specială importanță politică cuvintele din toastul regelui Carol, unde poftesc monarchului nostru stăpânire lungă, spre binele și pacea popoarelor credincioase.

Toastele aceste au un caracter pur personal.

Tote se reduc la persoana monarchilor. Monarchul nostru prin visita din anul trecut a contribuit nespuse de mult la consolidarea bunelor relațiuni dintre Austro-Ungaria și România, așa dăce regele Carol, și dela îndelungată stăpânire a monarchului nostru speră binele și pacea popoarelor credincioase.

Monarchul nostru relevă ostenelele regelui Carol pentru crearea bunelor relațiuni dintre popoarele acestor 2 state, rolul însemnat, la care s'a ridicat România sub stăpânirea regelui Carol ca element de ordine și de pace în Europa, și în urmă promite spriginul cel mai pozitiv spre a se susține aceste bune relațiuni.

În un singur loc se vorbește de popoarele din cele 2 state, în vorbirea monarchului nostru, care accentuează năsuințele neconținute ale regelui Carol

pentru a da excelentelor relațiuni dintre popoarele acestor două state caracterul unei amicitii strînse și durabile.

Politica internă dela noi numai în trecet o atinge toastul regelui român, unde dorește monarchului nostru vieță îndelungată și domnire fericită spre binele și pacea popoarelor din monarhia noastră.

Vorbirile aceste nu au mulțumit presa ungurească dela noi, și ele le comentăză fie-care din al seu punct de vedere.

Revista politică.

Toastele regale. Toastul rostit de Maiestatea Sa monarchul nostru:

„Plin de amintirea primirei pe cât de strălucite pe atât de căldurose, pe care Maiestatea Vostră ați binevoit a-mi face în timpul petrecerii mele în România, sunt fericit, că pot întrebuința ocaziunea de acum spre a exprima din nou Majestății Voștre profunda și cea mai sinceră a mea mulțămie pentru aceea. Simțesc o vie mulțumire putend saluta astăzi în mijlocul nostru pe Maist. Vostră precum și pe Maist. Sa Regina și deosebit mișcat de năsuințele neconținute ale Maj. Voștre de a da excelentelor relațiuni dintre țările noastre caracterul unei amicitii durabile și strînse, rog pe Maj. Vostră de a fi convins, că și mie în totdeauna îmi va zăce la inimă de a sprigini în modul cel mai pozitiv năsuințele Majestății Voștre.

Fie ca Dumnezeu să țină României îndelungați ani pe Domnitorul a cărei înțelepciune înaltă a făcut din această frumoasă țară un element de ordine și de pace în Europa; și pe când nutresc cele mai căldurose dorințe pentru durabilitatea și întărirea unor stări de lucruri așa de norocoase, béu în sădătearea ilustrilor mei oșpeți a Majestăților Lor Regele și Regina României.”

Răspunsul regelui Carol:

Imi permit, Majestate, a Vă exprima cea mai vie și profundă mulțumie pentru cuvintele măgulitoare ale Majestății Voștre, cari mă umplu cu mândrie, precum și pentru primirea călduroasă, pe care ați avut bunătate

a ne-o pregăti. Majestatea Vostră ați fost așa de amical de a aminti, că tocmai astăzi e anul am avut fericirea extraordinară a Vă primi în România. Amintirea acestei visite va rămâne gravată pentru totdeauna în inima noastră; această visită a contribuit în mod puternic spre a întări și mai mult relațiunile excelente, ce există așa de norocoase între statele noastre, cari relațiuni au aflat o nouă întărire, în cordiala primire, ce ni-s'a pregătit aici și la care capitala Ungariei s'a alăturat într-un mod atât de călduros și simpatic.

Rugând pe Maj. Vostră de a fi convins despre sentimentele de adâncă stimă și despre dorințele intime, ce le nutrim față cu Majestatea Vostră și ilustra Vostră casă, ridic pocul meu pentru sănătatea Majestății Voștre.

Fie ca cerul să scutască pe Majestatea Vostră și să Vă dăruiască încă îndelungată stăpânire, spre binele și pacea popoarelor Voștre credincioase. Să trăască Maj. Sa Imperatul-Rege, să trăască Majestatea Sa Impărătesa-Regină!

Părechea regală română la Budapesta.

Mercuri după amăzi la două ore și jumătate a sosit de cătră Viena părechea regală română la Budapesta. La gară a fost așteptată și primită de cătră Maiestatea Sa împăratul și regele nostru Francisc Iosif I., în suita căruia se aflau archiducii Iosif și Otto, archiducesa Maria Iosefa, ducele Montenuovo, măestrul suprem de curte, ducesa Montenuovo, damă supremă de curte, însoțită de dama de curte contesa Pallavicini, — de ministrii br. Bánffy, br. Fejérváry, Perczel, Daniel, Lukács, Wlassics și Darányi, ducele Lobkovitz, comandant de corp și alte personaje înalte. În suita părechei regale române au fost colonelul Mano, cavalerul Mathes, majorul Gracoczky, contele Ladislau Szapary și majorul Leclair.

La sosirea trenului înalții oșpeți au fost primiți cu imnul român. Primul s'a coborât din tren Regele Carol îmbrăcat în uniformă de colonel austriac, pe pept cu marele cordon al ordului S. Stefan. La coborîre a fost

FOIȚA.

A munte.

(Urmare).

Înserare.

Eram hotărâți a rămâne aici peste noapte. Sorele se cufundă după munții Jinei. Albăstrea cerului se prefăcu în colore violetă și deveni cu încetul plumburie. Cu cât mai mult se apropia umbra nopții, cu atât mai fermecătoare, mai varie și mai pronunțată în nuanțe devenia natura. Romanțismul cu realitatea se îmbrățișau în armonie și era greu a distinge granița ce desparte aceste două domenii.

În giurul întreg e pace. Păraiele sunt prea îndepărtate, decât se pătrundă cu sgotul lor până la înălțimea Cindrelului. Reinvie și basmele sute de mii ce și au lăcașurile lor neperitóre în părțile aceste. Tote gândirile apăsătoare sunt puse la adăpost. Suflul purtat pe aripile fantasiei se resfață pe plaiurile aceste nețermurite.

Albuși a aprins focul mare la rădăcina unui brad maistos... o, aici toți brații sunt maistoși, și dacă întreb pe Albuși ce neam de brad e cutare, el îmi răspunde că e „brad nemeș”, brad nobil. Da, e o

mare nobilime aici, cea mai ideală aristocrație a naturii...

Focul arde cu flăcări mari, producând pocnete și vijeituri și schinteile se aventă prin brații înalți părjolinți crengile fără crutare. Brații acestia părjoliți, de cari mulți se află în poiana Cindrelului, semănă pintre ceilalți cu nisce călugărițe, cari în hainele lor cele cernite petrec în mijlocul copilelor senine.

Numai bițanii, acest miserabil soiu de țințari își fac negenați mendrele și ne cheună cu muzica lor de ultra-sopran.

Vedând acest potop de bițani, nu putui să nu reamintesc celorlalți o teribilă narațiune a scriitorului basarabian Stamati Ciurea, care a susținut într-un almanach, că o droie de țințari dela gârlele Dunării s'a năpustit asupra unei tinere părechi, care ședea tocmai la umbra unei tufe de pe malul Dunării și — se îndrăgostea. Țințarii năsdărăvni au supt tot sângele părechei amorezate, lăsând morți pe cei ce pluteau în plăcerea cea mai desăvârșită a vieții omenesci.

— „N'ai frică d le, bițanii nostri sunt mai de omenie” — mă linisci Iacob, auzind povestea cea formidabilă...

De pe piscurile deasupra iezerului sunau nisce clopoțele și ciobanul nostru ne desluși, că plăcă turmele la strungă.

Colega Străulea, pe care îl cuprinse sentimentalismul de atâta frumusețe, nu se putu răbda să nu și cânte cântarea:

„Turma pasce pe coline

Eu gândesc mândro la tine...”

Adecă să fim drepti. Străulea e mare utilitarist. Tot ce face, cu scop face. Și la mândra sa tot cu scop anumit se gândește. Gândind el la cea, gândesc tot-odată și la sticla de cognac din desagi. Acestă minunată asociație de idei se explică ușor, dacă mai scim, că mândra lui Străulea bea des cognac pentru-că are durere de cap... séu, (după părerea lui Grasu) are durere de cap, fiind-că bea prea des cognac. Eță o dilemă, — a cărei deslegare altcum nu-mi preocupă mințile.

*

Aușind chiotele noastre se mai coborîră dela turmă doi mănzarari. Tot nai mult ne împretinirăm cu aceste ființe ale naturii.

Păcurarii acestia sunt ființe de o simpatie simplitate. Frumoși și rumeni la față ca bujorii de munte, sprintenei și vecinici tinerei trăesc pe aici din copilărie și cunosc hătașurile prin lătarețul și crăcănatul jip ca și găinușile prin alunișul din părțile de jos ale muntelui. Cei dela miore, mielarii, mănzararii, bacii și tinerii boitari țin strînsă tovarășie și se înțeleg prin semne greu de

imitat. La țile anumite se adună cu toții (cei dintr'un sat) la un loc și fac prasnici din câte un berbec hăzman. De elemente și de fiare sălbatică (urși și lupi) n'au temă. Cu toții sunt fatalisti. „Feri nu ne putem de ce ne este scris să pățim”, — așa este principiul ce le normăză viața, în care toate se succed cu o fatală necesitate. Și această viață le este adânc religioasă. Cierul liber le este bolta bisericii lor, ér la câte un isvor limpede își rostesc dimineta și séra rugăciunile.

În anul acesta s'a întâmplat un lucru nu tocmai rar pe aici. Într'un munte de lângă Cindrel stetea un cioban în mijlocul turmei sale. Deodată se ridicară de deasupra Iezerului nisce neguri mari și cât ai bate în palme se formară nouri grei brăzdați de înfricoșătoare fulgere, dintre cari unul se descărca în turmă și păstor. Treideci de oi au ramas mörte, ér ciobanul schilăvit pe viața întregă. Astfel sörtea ciobanului...

Și acesta mi-o spusese Iacob.

Și fiind-că dând așa din vorbă în vorbă mai și flămândisem, se puse Iacob să ne omenască cu o cina ciobănescă și ne făcu într'un ceanon o dragă de mămăliguță, ér dintr'un folcel de brândă ne croi nisce scoici (gogolose), cari prăjite pe cărbuni sunt pastetele ciobanilor. Erau de un gust admirabil aceste pastete, — dacă mai și sor.

întîmpinat de Maj. Sa monarchul nostru cu care s'a sărutat și îmbrățișat foarte intim. Apoi s'a coborît din cupeu regina Elisabeta, carea de asemenea a fost întîmpinată de Maiestatea Sa monarchul nostru, carele a voit să-i sărute mîna, Regina însă l'a prevenit, căci în locul astei felii de devoțiuni, l'a îmbrățișat și sărutat pe obrazul stîng.

Părechea regală română propicia foarte bine. Regina făcea o foarte plăcută impresiune cu pîrul ei cărunț, obrații rumeni și fața veselă. Pîrul îi era peptenat după modă și pe cap purta o pelărie franceză ornată cu pînă albă, ăr talia ei înaltă și mlădișă era îmbrăcată în o haină de mătășă de colorie lila deschis. Pe ochi avea ochelari în cadre de aur. Mereu saluta și suridea.

După prezentarea reciprocă a suitelor pe peron, carea a ținut cam un pătraru de oră, Maiestatea Sa monarchul nostru a luat de braț pe Regina Elisaveta, ăr Regele Carol pe archiducesa Maria Iosefa, și percurgînd prin sala de așteptare a curții, le-au condus la trăsuri. Punîndu-se cortegiul în mișcare, înainte a mers la distanță de 40 pași trăsura cu căpitanul și primarul orașului, apoi a urmat trăsura, carea ducea pe Maiestățile Lor Împăratul și Regele nostru și Regele României, în a doua trăsura era Maiestatea Sa Regina României și archiducesa Maria Iosefa, în trăsura a treia ședea archiducele Otto și ducesa Montenuova, în a patra archiducele Iosif cu adjutantul seu, în a cincea două dame de curte a Reginei Elisaveta, ăr în celelalte trăsuri br. Bánffy, ministrul president ungar și ceilalți miniștri ai parlamentului nostru.

Pe toate stradele, pe unde e percurt cortegiul, era o mulțime de public, care saluta cu entusiasm. Timpul încă a fost foarte favorabil. Casele erau frumos decorate cu stéguri maghiare și române. Drept specimen amintim aci, că colorile stégului Budapestei sunt aceleași cu cele ale insigniilor române, numai nu sunt așezate perpendicular ca acestea, ci orizontal. Plăcut a fost atinsă Regina Elisabeta, când între furtunile de „Eljen“ a auzit strigându-i-se și câte un „Eljen Carmen Sylva“. Acesta nu suna Reginei-poete, ci poetei-regine. Ajunși în castelul din Buda, aici au fost așteptați de înaltul personal de curte, ministrul de externe Goluchowsky și alții. După prezentarea reciprocă și aici, Maiestățile Lor s'au retras în apartamentele Lor unde s'au recreat puțin, apoi pe la orele patru părechea regală română au făcut vizită în apartamentele Lor Maiestății Sale Monarchului nostru și archiducelui Otto.

La 5 ore s'a dat un prînz la care au luat parte numai douăzeci și opt persoane, ăr s'era o reprezentare musicală la operă, unde deasemenea au fost întîmpinați. Reprezentarea a fost foarte splendidă și de alt public a putut fi cercetată numai cu bilete anume împărțite. Motivele pieselor musicale predate au fost în cea mai mare parte române și maghiare. La întorcere Maiestățile

biai câte un pic de vinișor după ele. Nu'mi aduc aminte să fi cînat cîndva cu atîta poftă ca în s'era această sub cerul Cindrelului și în societatea lui Iacob și a celorlalți tovarăși de călătorie.

Și era o s'era de multe momente fermecătoare. Cerul cu minunățiile sale, cari acolo par de o mie de ori mai mărețe; luna cu belșugul de lumină ce se lasă peste vîrfurile de brați ca o ușoră și transparentă pulvere de argint; șuerul misterios de lin al braților, care îți sună în urechi ca o musică de vrajă plină ce o ascuțiți capul răzimat de sinul iubitei; tipul țărilor ce s'îmbracă a strănut înădușit; boncăitul cerbilor din depărtare... și în sfîrșit focul acela mare de lîngă noi, la care a-i fi putut pe lesne învîrți frigări cu berbeci întregi, — toate aceste momente laolaltă formau un amestec de o indescrisibilă frumsețe.

Albușoi n'au făcut așternutul, la cap o zăveadă (obor) de brădui, în loc de perină câte o șea, în loc de plapomă câte o tolică, în loc de saltea mușchiul cel mîle și pufios, ăr la picioare grămada de jeratec, — un așternut de o comoditate sui generis.

Și Iacob își scose de după șerpar arma păcii, fluierul și porni să ne legene gîndurile cu doinele sale de restriște...

(Va urma.) Fidelio.

Lor au fost deasemenea foarte călduros aclamate de publicul imens de pe strade pe unde a percurt cortegiul.

Ordinea festivităților din ziua acesta n'a fost conturbată prin nici un incident. Foile maghiare au scris și ele într'un ton destul de calm, deși în visita Regelui Carol la Budapesta nu vîd altceva decît căderea totală a mișcării naționale-române de aici și asigurarea egemoniei naționale-maghiare pentru totdeauna asupra celorlalte naționalități nemaghiare a căror existență ca atare în cadrul statului ungar (maghiar precum ție ele) nu e îndreptățită (?) nici decum.

A doua zi, Joi, o-a folosit părechea regală română spre a cerceta monumentele mai însemnate ale Budapestei. Mai întău au cercetat la 10 ore a. m. pinacoteca Eszterhazy, unde ministrul Wlassics a adus la cunoștința Reginei, că academia maghiară o va denumi de *doctor honoris causa*. Regina i a mulțumit înainte, cu bunătate, pentru această distincțiune. De aici Regina s'a refîntors la castelul din Buda, ăr Regele a mers la dejunul, ce a dat în onorea Sa Regimentul de infanterie Nr. 6 a căru proprietar este. La momentul potrivit Regele Carol a ridicat poculul în sănătatea Majestății Sale Împăratului și regelui nostru Francisc Iosif I., ăr colonelul Wischinka, comandantul Regimentului, a toastat în onorea înaltului proprietar al regimentului. Pentru eternizarea acestei frumoșe zile, regele Carol s'a fotografiat într'un grup cu întreg corpul oficerilor acestui regiment.

După amîdi înălții oșpeți, au cercetat noul edificiu al parlamentului și Park klub-ul. Pretutindenea au fost și aici salutați și întîmpinați. Majestatea Sa monarchul nostru pretutindenea i-a însoțit și le-a dat cele mai afectuoșe deslușiri.

La 6 ore s'a dat un prînz festiv de curte la care au luat parte 87 persoane. La acest prînz s'au rostit toastele ce le publicăm la al doilea loc al fîiei noastre.

Decorațiuni încă au împărțit monarchii. Între cei decorați de Regele Carol este și Alexandru Ieszenszky, consilier ministerial, care a primit ordul Coróna României clasa II. La nouă ore și jumătate părechea regală română a părăsit Budapesta.

La gară înălții oșpeți au fost petrecuți de asemenea de cătră Maj. Sa monarchul nostru și o înaltă suită. Publicul aacamat și deastădată cu entusiasm. Sosind momentul de despărțire, Maj. Sa monarchul nostru cu o eleganță neimitabilă s'a plecat și a sărutat mîna Reginei Elisaveta, la ceea-ce Regina l'a sărutat pe obraz. Au schimbat câte-va cuvinte și Regina s'a urcat în cupeu, veselă și vecinic zîmbitoare. Regele Carol a sărutat pe buze pe Maiestatea Sa monarchul, ăr acesta pe Regele Carol de două-ori pe obraz, apoi s'au îmbrățișat cu căldură, și Regele Carol încă s'a urcat în cupeu. Înainte de plecare Regele și Regina apar la ferestră și salută cu multă afecțiune, respect și bunătate pe cei ce îi aclamau. După ce s'a urcat și suita Suveranilor români, trenul pornesc și între rîsunete sgomotose de aclamațiuni dispare în întunerecul nopții.

Să dăm lectură poporului.

În piețe, prin tîrguri vedem expuse fel și fel de cărți menite pentru popor. Samsari cu voce tare ofer marfă publicului, și țeranii plugari se îmbuldesc, care una, care alta cumpără din produsele geniului.

Nu în tîrguri, nu pe piețe numai se desfac astfel de marfe. Speculanți cutrieră satele, întră prin casele țeranului, până în cele mai retrase cătune, pe unde se dă ocaziune să întălnesci cărțile, de te miri în ce chip s'au strecurat acolo.

Când și la poporul nostru a străbătut dorul de a auzi, a ceti câte ceva, n'avem decît să ne bucurăm.

Așa ar fi să fie, dacă toate cărțile, ce se îmbie spre cumpărare, ar fi opuri alese, din punct de vedere al moralului neescepționabile — și ar ave menirea a desvolta gustul estetic. În multe, foarte multe din ele însă ocur persoane de caracter dubiu, se descriu scene de conținut obscen; — sensua-

lismul în mare măsură joacă rol. Menirea lor mai mult se arată în a produce glume nesărate, a face haz, decît în a educa.

Scriitorii, se vede, au în vedere la compunere interesul. Bună e s'eu rea influința operelor lor, — cu asta puținii își bat capul. Am credința, că cu intențiune se scrie așa. Se are în vedere partea animalică a omului, care din fire e aplicat spre sensualism și lucruri rele. Virtutea tocmai pentru aceea se numește virtute, că se recere o ore-care tărie de caracter, pentru-ca să se pōtă de cine-va exercia, ceea-ce în faptele omenesci se observă mai rar în zilele noastre.

Influința aștor fel de scrieri, de sine înțeles, nu pōte fi decît rea și din punct de vedere al educației poporului foarte păgubitoare. Se recer deci de ani și totuși om să fie acela, care ar putea repara o stricăciune produsă de un atare operat.

Dar se vedem cum sunt întocmite acele cărțile?

Ca produse literare pot sta sub cea mai aspră critică. Nici stil. nici limbă, în unele și ortografia lipsesc cu totul. Am avut ocazia a da preste o astfel de broșurică, care numai după cuvinte se mai pōte numi română, încolo topică și tōte celelalte — străine.

Barbare însă trebuie să le numim avînd conținutul în vedere. Cum s'a ție, devastă tot moralul pe unde se ivesc. Sunt ca o flamă de lăcuste, ce năpădesc cîmpul; în scurt numai ruine de plante se mai vîd.

Am convingerea, că în mare măsură au contribuit și contribuie la stricăciunea morală ce pas de pas se arată în păturile de mai jos ale poporului.

Săténul nu are acea pricepere să le censureze și numai apoi să le procure; nici cetindu-le nu scie face deosebirea între ce e grâu și neghină în ele. El primește tot ce se oferă de bani buni; ba cu emfasă publică mai departe: uite, ce am cetit, ce sciu eu!

E ție: mai rodnică e s'emența rea, decît cea bună. Ne pomenim numai că în sinul poporului curente greșite se formeză; simțemintele nobile dispar și în locul lor apucături stîngace se ivesc și năravuri neplăcute. Semidocții pe așa scrieri se băsăză, când împrăscie în tōte părțile blasfemiile lor contra lui D-șeu.

Literatura totdeauna a fost puternic mijloc de educațiune, cu atît mai virtos se pōte susține asta despre literatura poporală.

Vorba e, că omenii de bine, bărbații bisericei nu mai pot sta indifereți față de stricăciunile ce se observă. Asistăm la o muncă, care ca sobolul, sucumbă tot terenul de sub picioare. Tămă'mi-e, că pe cînd ne vom tređi, clădirea deja va fi ruinată...

Pănă nu e tărdu ar trebui să ne punem pe muncă. În arta medicală se folosesc medicii de contra-otrăvă, pentru-ca să vindece bōla; contra-scrieri, de conținut moral, ar trebui să se răspîndescă și la noi, ca săténul cînd se duce la tîrg și vrea să aducă fiului s'eu o cärticică, ca dar, s'eu cînd acasă i-se îmbie spre cumpărare, — să pōtă avé ceva de valōre de cumpărat, și nu scrieri fără gust să fie silit a cumpăra și ceti.

Cărțile, broșuri poporale și alte de felul lor, avînd conținut adevărat și creștin-ortodox, ar trebui neconținut să fie răspîndite în popor.

Nu ori-ce lucrări, numai pentru motivul că au fond religios și moral — se pot edita. Opurile aceste ar trebui să fie de valōre și ca literatură, ăr predarea să fie atrăgătoare. Chiar de aceea bărbați de negăduită valōre literară, bărbați de inimă și cu durere pentru sōrtea poporului ar trebui să se pună în fruntea mișcării. Stégul sub care ar lucra și firma ce i-ar împreuna într'o lucrare comună, mi se pare, ar fi editarea unei biblioteci ortodoxe cu menirea de a se reslăți prin popor, con-

ținînd lucrări anume scrise pentru acela cu scop de a-l instrua și educa.

Biserica nu trebuie să fie străină de această mișcare. Sucursul material și moral, de care dispune, întreg trebuie oferit.

Noi dormim, visăndu-ne prin pălaturi feerice: într'aceea inimicul nu pausăză; noi stăm nepăsători: într'aceea se sucumbă terenul de sub noi.

Să ne punem pe lucru!

Preotul V. G.

Alexandru Roman.

(Urmare și fine.)

Papiu Ilarian laudă pe Roman pentru discursurile sale parlamentare. Într'o scrisōre datată, București 23 Aprilie 1866, îi ție lui Roman: „...scopul e să ajungă cauza la cunoștința lumii, să se intereseze lumea a o cunoșce. Și acest scop nu se pōte ajunge fără a face sgomot. Să vî folosiți de tōtă ocaziunea a provoca asemenea discuțiuni sgomotose. Incepeți a vî convinge, că Gozdu e patriot maghiar, (??) nu român.“ Pe Români că aceia, cari ție, că în Ungaria e o singură națiune politică — cea ungurească — și că Români etc. sunt naționalități numai genetice, trebuie scoși din societatea deputaților români.“

Ce e genetice? Români numai să pretindă curat și simplu: egalitate națională, adevărată se fie națiune politică egală și confederată cu Ungurii. Altmintrenea n'are nici un înțeles egalitatea națională. Cu asta ocaziune, bravo deputați români! Numai înainte și cu curaj și cauza vōstră va ajunge la cunoștința Europei și atunci a-ți cástigat“.

La 1866 și mai bine la 1867 guvernul român convōcă pe cei mai aleși literați și filologi români de pretutindenea, spre a lua o înțelegere asupra înființării unei societăți filologice. Între cei învitați fu și A. Roman. De atunci, împreună cu alți distinși fii ai națiunei noastre, este membru al „Societății literare române“, din care s'a format „Academia Română“ de aci, în care totdeauna a ocupat loc de frunte, și în timpul din urmă locul de președinte în secțiunea filologică.

Tot la anul 1866 se retrage dela „Concordia“ și la 1868 înființeză diarul politic „Fedeatiunea“, de asemenea cu influință în viața Românilor din patria noastră. Diarul acesta, care apare în Budapesta de 4-ori la săptămână, încă a avut mai multe procese de presă, a căror rezultat a fost condamnarea atît a d-lui Roman, cît și a colaboratorului seu Ioan Porușiu, acum secretariul consulatului României la Budapesta. Roman a fost condamnat la 500 fl. amendă și un an închisōre de stat, pe carea a început-o în temnița dela Vaț în 18 Ianuarie 1870 și a suferit-o împreună cu soția sa, acum vîdăv, carea a preferit a-l însoți în închisōre spre a i-o face mai suportabilă. O parte a închisōrii a petrecut-o împreună cu renumitul conducător al poporului slovac Dr. Hurbán, cu care l'am și vîdut împreună fotografat: Roman ținînd în mînă „Fedeatiunea“, ăr Hurbán fōia sa. Acesta a scăpat mai curînd din închisōre, dar a întretînut cu R. legături de corespondență. Etă ce-i scrie între altele soțului de suferințe, în Maiu 1870 din Hlubok e, în două scrisori, despre cari afirmă: „die der arinus vaciensis returnirt.“

„Wie soll ein Mann, wie du, in einem Loch verkümmern?... Gott wolle dir beistehen mit seinem Geist und Gabe.... Salopistole schicke, Milchkastrol behalte.... Unser Volk interessiert sich seit.... um die Romänen sehr; ich musste schon bei meinen Leuten hier einen Vortrag über euere Trübsale halten.“ „Acurat so, wie mit uns, handeln also die Herren mit den Romänen“, bemerkten sie.... Ich bin sehr erfreut über unser inniges Verhältniss zu Euch.... Möchte ich mit dir stets in geistigem Verkehre bleiben....“

„...meine Erinnerungen auf Euch beide bleiben mir ewig theuer; sie gehören ja jenen Elementen, welche mir die Länge der Haft so bedeutend verkürzte.... Lebe wohl sei muthig und geduldig!... Gruss und Siegen für alle Romänen!...“

La 15 Aprilie 1870 etă ce-i scrie Drăgescu din Turin: „Îți scriu, ca să-ți arăt, că nu te-am uitat, că euget la d-ta, că te iubesc.... Eu îți invidiez sōrtea, căci este dulce a suferi pentru ceea-ce iubim; este consolator și fericitor a purta cunună de recunoștință împletită de națiune. D-ta ai dreptul

*) Papiu Il. s'a înșelat în ceea-ce privește sentimentele fericitului Gozdu, căci testamentul lui a dovedit în chip splendid, că el și-a iubit neamul mai presus de tōte, lăsînd aceluia tōtă averea sa, aci de preste 1,500,000 fl.

**) Se vede, că scrisōrea a fost scrisă pe timpul desbatelilor asupra legii naționalităților.

să dăci: „Trăesc pentru românism“! Scii trăi, te felicit. Strămoșul Virgil numia pe un atare om „viri“. Arestul d-tale este un titlu de noblete, sufere-l cu demnitate, căci veni-va ziua scăpării, ziua judecării..."

Eșind Roman din închisoare a continuat cu redactarea „Federationii“, suportând cele mai mari greutăți, cari în urmă l-au biruit, sistând după vr'o 8 ani de muncă apariția fôiei. Activitatea lui diaristică a aparibuit la deșteptarea nămului său; dar răsplătă mare pentru ostenela sa n'a obținut, din contră activitatea lui jurnalistică l-au înglodat în datorii, din cari până la mörte nu s'a putut elibera. Asta-i de altcum și ađi sörtea gazetelor nörste.

La anul 1872 după multe intrigi fu numit profesor public ordinar pentru catedra, ce-o avé dela începutul anului 1863, și în această funcțiune a rămas până la mörte. El se simția deja de mai mulți ani bolnav și greoiu, dar dragostea de limba sa nu l'a lăsat să abdică, binecîind, că în constelațiunea de ađi a împrejurărilor cu greu se putea vedea, că catedra lui va fi ocupată de un profesor la înălțimea chemării și vrednic de el. Deja în 1893 îmi dicea: „mai servesc anul acesta și mă retrag“, dar prietenii alți bărbați valoroși i-au dîs, să mai stee la postul seu, döră se vor mai schimba relațiunile, în spre bine, ca să nu păm cum cu catedra din Bpesta, ca și cu cea dela Cluș. Astfel fu credincios al neamului a stat în postul seu, până când mörtea l'a despărțit de el.

La anul 1893 s'au împlinit 30 de ani dela ocuparea catedrei de limba și literatura română în Budapesta. Această ocaziune a folosit-o tinerimea universitară din Pesta pentru a-și manifesta atât tinerimea, cât și amicii și publicul român sentimentele de recunoștință față de un meritat bărbat al neamului, pe care o treime de virtuți totdeuna l'a caracterizat: iubirea de limbă, neam și patrie. În scopul acestei sărbători se constituie un comitet, în frunte cu clericul absolut și studentul în filosofie *Elie Cristea*, acum secretarul consistoriului archidieceșan. Festivitatea a culminat în banchetul dat în onörea iubilantului în „Grand Hotel Hungaria“ la 30 Ianuariu 1893, în ziua sänților trei ierarchi și mari dascăli: Vasiliu, Gregoriu și Ioan, la care a luat parte între alți distinși öșpeți și viceconsulul României la Budapesta prințul *Nicolau Cantacuzino*. Acesta a ridicat și un toast în onörea repausatului ca membru al Academiei române și pentru tinerimea, care atât de frumos scie sărbători pe bărbații bine-meritați ai nămului.

Ideia tinerimii a fost salutată cu entusiasm de întreg românismul. Acesta o mărturisesc mai ales căldurösele telegrame și scrisori de felicitare la adresa iubilantului, începînd dela Academia română, archierei etc. și până la cei din urmă föști discipuli ai sărbătoritului.

Domnul *Elie Cristea* a ținut din acest incident un discurs festiv la adresa iubilului profesor al tinerimii, accentuând însemnătatea catedrei române la universitatea din capitala patriei. Flind de interes acest discurs pentru viața și caracteristica fericitului bărbat, reproducem partea din urmă:

„... ocupînd din tineretă catedra de profesor, a fost pururea adevărată lumină și un nesecat isvor de cunoștințe pentru ascultătorii și discipulii sei, plătînd în sufletul tuturor mai ales acele virtuți, cari pentru fi ori-cărei națiuni sunt mai de lipsă și mai prețioase, și cari se pot cuprinde pe scurt în cuvintele lui Ienăchita Văcărescu:

„Crescerea limbei românesce
„Și a patriei iubire.

Busola conducătoare i-a fost totdeuna iubirea limbei și a nămului seu.

Nota acustă, adausă de directorul gimnasiului dela Beiuș la o tabelă de calificățiune înaintată ordinariului gr. cat. din Oradea-mare, este o eclatantă dovadă despre acesta. În aceea notă se dice, că „ardet zelo linguae romanae“.

Toemai acesta învinuire i-o atribuim noi de cel mai mare merit, căci decă frunđăm istoria civilizațiunei popörelor, aflăm, că cei mai binemeritați bărbați ai națiunilor au fost toemai aceia, cari au arătat mai mult interes pentru cultivarea limbei lor materne.

Trecînd preste popöbele cele mai culte, să luăm un exemplu din inmedia noastră apropiere și din cel mai prospăt trecut.

Academia de sciință maghiară a serbat mai deunăzi memoria marelui *Szécheny*, — care — privind în limbă cel mai însemnat mijloc pentru promovarea dezvoltării naționale, — ardea și el de dorul de a o vedé cât mai perfecționată.

„Să vorbim unguresce, ca să putem simți cu adevărat unguresce“ era devisa lui și pentru realizarea ei a lucrat întrégă viață din töte puterile sale spirituale și materiale; (punînd basă și la înființarea academiei maghiare). Pentru acest zel națiunea-i recunoșcătoare i-a atribuit numele de cel mai mare maghiar.

În adevăr, mari sunt asemenea bărbați la töte națiunile, mari și venerați și la noi, și decă unii au atribuit veneratului nostru iubilant de vină zelul manifestat față de cul-

tivarea limbei materne: națiunea sa însă l'a luat de un însemnat merit și i-a făcut loc între cei mei distinși bărbați români, denumit fiind împreună cu un Cipariu, Hajdeu, Bar. Rișu, Buzacheș, Mocsonyi, Iosif Hodoș, Bar. Hurmuzachi etc., de membru al societății literare pentru cultivarea limbei, din care s'a format „Academia română“ de ađi.

Timpe de vre-o 15 ani a purtat cu mândrie și onestitate stindardul jurnalistic român și în decurs de 21 ani a făcut parte din parlamentul țerei nörste, arătînd cu töte ocaziune, că este un brav cetățean și că-i zace mult la inimă înflorirea patriei sale.

Cu un cuvînt, decă urmărim activitatea iubilantului nostru dela prima pășire în viața publică, pretutindenea îl aflăm la locul seu, pretutindenea model de român și energie apărător al drepturilor poporului seu.

Cu drept cuvînt pot deci rostii și eu cuvintele ce i le-a adresat V. A. Urechia în o epistolă, dicînd: „de vom avé mulți bărbați ca d-ta, va fi bine de Români“.

Sciînd töte acestea tinerimea română n'a putut trece cu vederea un moment atât de binevenit, ca si iubileul de 30 ani, fără ca să afe un mijloc de a-i aduce omagiile sale de mulțămintă, recunoștință și venerațiune.

A arangiat deci această întrunire spre a da întregii tinerimi ocaziune să ridice și închine păharul ei întru sănătatea ilustrului iubilant și să ureze mulți ani fericiei aceuia, care din tinerete a lucrat „pro liquae li gentis honore“.

Terminînd ve învit la un înțreit: Să trăescă ilustrul nostru iubilant!!

Tinerimea română i-a predat cu ocaziunea banchetului un frumos album, provădînd cu iscăliturile tuturor și un portret al seu lucrat în oleu. Studentul în filosofie și clericul absolut, *Corneliu Persinariu*, acum repausat, i le-a predat în numele tinerimii, însoțind predarea de următoarele cuvinte: „Sunt neînsemnată aceste cadouri, dar primii-le ca pe denariul văduvei cu căldura, cu care tinerimea vi le oferă; ér ca cel mai prețios dar primii promisiunea și asigurarea, că faptele d-vöstre le vom primi totdeuna ca pe un scump clenod, și urmîndu-le ne vom strădui a aduce folöse națiunii, care ne cresce“.

Iubilantul mulțămesc, dicînd, că daturile aceste îi vor fi cele mai prețioase, fiindu-i oferite de junimea, pe care eu drag o instruez și fiind-că-i vor păstra suvenirul celei mai plăcute zile din întréga sa viață. Er noi să-i păstrăm amintirea, ca a unui fin credincios al neamului seu.

Deca.

Un toast.

Ni s'a comunicat din o mână de töți încrederea toastul rostit de Il. Sa dl Dr. Iosif Gall, membru al casei magnaților, la banchetul dat de jurnalistii maghiari din incidentul visitei Regelui Carol I. și a Reginei Elisaveta a României la Budapesta în 20 Sept. 1897 st. n., care sună astfel:

Onorați Domni!

Precum accentuă și stimatul amic *Eugeniu Rákosi*, activitatea pressei și a literaturii nu se pöte separa de politică. Efect reciproc desvöltă una asupra celeilalte, când una când alta ajunge în măsură mai mare pe deasupra. Așa cred, că nici festivității de astăzi nu-i lipsesc considerațiuni politice. Eu sum de părere, că representațiunea de față ai pressei vröu într'un mod hotărît să exprime consimțirea cu exemplul măreț, care îl dau regele nostru încongiurat de iubirea popörelor sale și regele de înalt spirit al României, cultivînd relațiuni bune de amicitie. (Aprobare viuă).

Un politic seriös, care nepreocupat privește situațiunea politică actuală, într'adevăr ușor se va convinge, cum-că atât după interesele comune, e cât și după relațiunile politice europene, de föte mare însemnătate și importanță, ca statul maghiar și România, respective unguri și românii lucrînd în bună înțelegere împreună să pășescă spre viitoriu și să lupte cu pedecile și pericolele obveniente. (Aprobare viuă.) Așa cred dară, că și această adunare prea onorată, aprobarea acestei idei a dorit să o exprime aranjînd astăzi festivitatea această.

Fie-care ideă mai mare, cum e această, destinată a crea o eră nouă în viața națiunilor, e de lipsă să fie sprijinită de cătră publicistică, propagată, ca să prindă rădăcini și în inima poporului.

Eu, carele de mult deja lucrez pe lăngă această ideă în cerc mai restrîns, din tot sufletul doresc realizarea acestei idei și ca presa maghiară să o propage și să o cultive, precum și presa română speră că tot această o va face, și pentru aceea îmi iau voia ca să ridic păharul meu în sănătatea reprezentanților pressei maghiare. (Strigare viuă de vivat).

Noutăți.

Avis. Spre desbaterea obiectelor puse la ordinea zilei pentru adunarea generală ordinară de tömnă a comitetului municipal din comitatul Sibiiului convocată pe a 5 Octobrie n. 1897, se învită domnii membrii ai clubului municipal român la o ședință pe Luni în a 4 Octobrie n. a. c. la 5 öre sêra în localitățile casinei române din loc (edificiul Albina). Biroul clubului municipal român din comitatul Sibiiului. Sibiu în 1 Octobrie 1897 *Ioan de Preda* m. p., președinte. *Dr. N. Vecerde*, m. p. secretar.

* * *

Monumentul lui Lahovary. Renumitului bărbat de stat *Lahovary*, decedat la începutul acestui an, i-se va ridica la Bucărești o frumösă statuă de bronz, cu pregătirea căreia a fost încredințat sculptorul parisian *Marcie*. Figura lui *Lahovary*, aședată pe un pedestal de granit, va fi de 2-80 m. înaltă. Opera monumentală va costa peste 100,000 franci.

* * *

Noul guvernator al Algeriei. *Lozé*, ambasadorul Franciei la Viena a fost numit guvernator la Algeria în locul lui *Cambon*. Denumirea această, după scirile ce sosesc din Francia a produs multă amărăciune în cercurile radicale franceze, pentru-că ele credeau ca sigur, că *Lozé* nu va fi aplicat să mîrgă la Algeria, ci va rămânea la Viena. Din isvor semi oficios se comunică, că *Cambon* de aceea a fost chemat din Algeria fiind-că, populația de acolo era revoltată contra lui. Situația această fără periclitarea poziției guvernului n'a putut fi susținută.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

De pe câmpia Transilvaniei, Septembrie, 1897.

Sciut este, că activitatea parochului e mărginită aprobe numai în parochie, unde lucră și se jertfesc o viéță întrégă pentru luminarea, deșteptarea și moralisarea turmei lui încredute; de aci provine, că afară de un cerc mic, nimeni nu cunoșce, nimeni nu apretiază activitatea unui paroch.

Se dice, că Fișpanii din comitatele locuite de români ar avea o carte neagră, în care sunt induși preoții „antipatriotici“, ne-capabili de a se împărțăși din ajutörele de stat; nu ar fi öre bine, ca și superiorii noștrii să aibă o carte, albă, în care să se inducă preoții, distinși prin o viéță morală exemplară și prin o activitate mare?

În biserica noastră constituțională sunt căi și mijloce de distingere pentru preoții binemeritați; cum însă, când activitatea lor este necunoscută superiorității?

În cele ce urmăz, voesc să fac cunoscut O. P. pe un preot, care prin viéța sa, prin zelul seu, prin activitatea sa merită această; și acesta este: *Ioan Pașca* paroch în Geaca. De 10 ani funcționează acest preot în această parochie, pe carea când o vede cineva se nimesce: cum un preot, cu o pregătire de și normală, pöte să trăiască, pöte să aibă pânea de töte zilele acolo, fie aceia cât de neagră!

Când a acupat p. P. această parochie, aceea era mai mult o ruină: un popor decădüt, sărăcit, o ceată de jobagi a unui arendator armean, o biserică acoperită de mușchi și painginiș, cu turnul pe jumătate răsturnat, o porțiune canonică de câteva jugere, a casă parochială, care mai mult sêmëna a locuință pentru vite, decăt pentru ömeni; fără școlă, fără instrucțiune, cu un salariu învătötoresc de 60 fl. la an. Ce era să facă, de unde să o începă?

A început cu moralisarea poporului, sciînd prea bine: că nu miseria, ci imoralitatea poporului face imposibilă subsistînța unui paroch în parochie. Pune poporului alternativa: ori eu, ori imoralitatea, „său introduceți pedepsa pentru cei ce trăiesc în nelegiurii, său plec eu dela voi“ a dîs preotul, și poporul s'a plecat. Astăzi biserica este renovată, — turnul edificat din nou, — bine împodobită și provădută cu cele de lipsă; casa parochială asemenea prefăcută în locuință pentru ömeni, nu cum a găsit-o; porțiunea canonică binișor mărită; ér în ce privește școlă, atât a alergat în sus și în jos, atât a bătut, atât a cerut, până când a adunat un capi-

tal, care asigură pentru totdeuna salariul învătötoresc.

Dar nu numai în parochie, ci în tot locul unde a fost pus să lucre, astfel a lucrat.

În anul 1894 a fost denumit administrator parochial în Călean la o depărtare de 23 k. m. Se presintă în parochie toemai când numai 5 zile lipsiau dela a döua însinuare de trecere a poporului la altă confesiune. Întörcere poporului dela rătăcirea religioasă, l'mângăie și l'animază la lucru. Află, că proprietarii unguri au cerut școlă de stat pentru întréga comună fiind-că românii nici edificiu n'au, nici școlă nu țin. Cîercă după starea lucrului, și află, că mai nainte s'a fost adus o școlă de lemn dela munte, care a costat 800 fl., dar neputîndu-se toemi cu măsestrul acoperitor, neacoperită a rămas 10, di: öce ani de zile, când s'a dat apoi pe calea licitațiunei pentru 20 fl. v. a.; astfel acum nici loc acomodat, nici edificiu pentru școlă nu-i. Ca să prevină școlă de stat, convinge pe popor despre pericolul ce-l amenință și l'înduplecă, să ridice o împrumüt din care să se ridice o școlă corăspundătoare. Cu finea anului 1895, când cu predarea parochiei noului administrator, școlă era pusă sub acoperiș, o școlă ca și care alta nu mai există în tractul Clujului. Dar, câte nopți fără de somn a petrecut în drum spre parochie, câtă ostenelă, câte alergări a trebuit să facă acest preot, și câtă jertfă materială l'a costat din al seu propriu, numai acela pöte să scie, cine a mai lucrat pentru o parochie.

Referitor la școlă această în Nr. 75 al „T. R.“ din anul trecut s'a publicat o corăspondență în care tot meritul pentru edificarea ei se atribue P. O. D. protopresb. tractual. Pentru restaurarea adevărului însă mă provoc la Raportul P. O. D. Sale cetit în ședința sinodului ppresbiteral din acest an, când însuși P. O. D. Sa d. protopresb. laudă pe preotul Pașca și tot meritul edificării l' pune în activul dînsului.

Din faptele expuse până aci pöte ori cine să-și facă concludsiunea, că: numai un preot vrednic, numai un preot förté zelos, lucrînd în o parochie săracă, cu un popor asemenea sărăcit, pöte să arete astfel de rezultate, și ca mai mult decăt dînsul în asemenea împregiurări nime nu ar fi putut face. — Laudă deci și recunoștință vrednicului paroch Pașca, carele precum se vede, e capabil de a lucra cu succes într'un cerc de activitate și mai larg decăt este cadrul unei parochii.

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiu.

Prima tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% în Coröne ale Institutului de credit și de economii „Albina“ a urmat în 30 Septembrie 1897 în prezența Domnului notar public reg. *Gavril Zagoni* și a patru membrii ai comitetului de supraveghere al institutului. S'au tras, în valörea totală de Coröne 33.000 următorii numeri:

ă 500 Coröne: Nr. 7, 9, 10, 31, 32, 46.

ă 1000 Coröne: Nr. 20, 29, 55, 56, 64, 70, 76, 99.

ă 2000 Coröne: Nr. 17, 30, 48, 68, 80, 160, 184, 195, 212, 247, 268.

Cu începere dela 1 Aprile 1898 aceste scrisuri fonciare se rescumpără la cassa institutului în Sibiu, la Filiala sa în Brașov, la Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur“ Viena și la Pester ungarische Commercial-Bank, Budapesta, în întréga valöre nominală împreună cu interesele curente; aceleși se rescumpără și mai nainte ori-când prin escomptare, său se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Aprile 1898 încetă interesele lor mai departe și cuponii de interese scădători mai tărđiu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Sibiu, în 30 Septembrie, 1897.

Diracțiunea.

